aion, et caalitas, n, antecedunt caalite, q. caalitas, n, antecedit se ipsa: Vecole exemplu pxime alatu de Antixpto. Ad 2a Ȝsa mari, ditquo mieg: id quo caacaat, debet ee prius caato, a se dito Ȝdo; a se indisto, ng, et cog: vnde Ȝsa subsumta ng cog.

Advert e qd hec Ȝsao nimis pbat: pbat ee Ȝ. omnes actios, n, pose pduci se ipsa. Stet, go, qd actio Ȝsiderata, vt detrao cas est prior se ipsa Ȝsiderata vt efectu: vnde per raos actio erit se ipsa prior. Hinc ig observa 1.o qd priora et posteriora 2s nas coexistunt in eadem insti Veali, q. posteus depende t a priori per actios, que est actuale exercitiu egrediens a virtute cas; actuale vero exercitiu nequit, n, existere in insti reali existes cas.

2.o qd hoc instans reale a Dhis, partitur, in duo signa raois, seu instantia nas: in 1.o Ȝsideramus cas, et oia que se tenent ex pte illius: in 2.o efectus et qid, qid ex pte illius se habet: vt autem, clarius percipias quo modo actio, que est posterior caa, sit prior efectu, divide per raos 2s instans nas in alia duo, et ecce ig tria signa raois in 1.o igitur Ȝsidera cas, in 2.o ~~efectus~~ caalitas, et in 3.o efectus.

Observa 3.o qd pro priori nas ad efectus, neque est efectus, neque eius negao: rao est q. pro priori nas, solu intelliguntur ea que influunt in efectus, et a qbus, vt ab influentibus efectus dependet; in efectu vero, neque influit ipse efectus, neque influit ipsius negao: vnde neque a se ipso, neque a sua negaoe potest vt ab influentibus efectus dependere: que doctra habenda est pre manibus ad solvenda, que plura equivoca arguta.

Tale est ridiculum illud, qd hic fieri poset, qdque mutatis tus futile inducitur passim in diversas formas: nequeunt duo Ȝtratoa simul deficere; sd pro priori nas ad efectus, deficit efectus: go pro priori nas ad efectus datur eius negao: item hoc modo: inter ee, et n ee

non datur medius; sd efectus pro signo cas, n, est posterior naa: go est prior naa: igitur duo Ȝtratoa, nequeunt simul deficere pro insti Veali; posunt tam, deficere, hoc est, n, inteligi pro insti raois: potest ee pro illo signo ab vtroque psindi.

Prescindi autem ab vtroque Ȝtratoo, pro signo raois, n, est qd vtrumque deficiat abste: vnde Scholastica puritate loquendo, n, ditur qd efectus, et carea deficiunt, sd qd non inteliguntur pro priori: insuper, licet inter ee, et n, ee, n, detur medius, ast inter ee, et n, ee tali modo, datur medius, nempe rem, n, ee: sic inter ee quimeras, et n ee quimeras, n, datur medius: datur tam, inter ee quimeras albas, aut ee quimeras nigras, nempe n ee quimeras: siliter efectus pro signo cas, neque est prior, neq. posterior, q. pro illo signo non est.

Sectio IIIa de prærequiſitis ad cauſandum.

Noto 1.o hic, n, dubitari, sd supponi coiter vt certus subsistes ee Ȝdios prerequisitas ad caandus, eo qd Ȝpleat virtutes cas in ee pxime potentis pducere. Noto 2.o suponi etiam coiter vt certus, prerequiri qdas temperamentus qlitatu, tum ex pte agentis, tu ex pte passi, propter raos pxime datas. Noto 3.o existes idenfatas cu esa cas xa. stra prepia Societatis, n, prerequiri vt Ȝdios, sd vt virtutem pducas efectus: male enim diceretur, requiri vt Ȝdios cas, qd est ipsa caa.

Hinc noto 4.o in presenti nos admitere distios reale ese ab existea, vt inquiratur, an existea cas sit Ȝdio se habens ex pte ipsius? Noto 5.o impedimentus ad caandus ee duplex, auferibile et inauferibile: Auferibile ditur, qd licet, n, auferatur pro priori, aufertur eo ipso, qd efectus ponatur: sic carea amoris, est impedimentus vt detur amor, aufertur tam, per ipsus amorem. Inauferibile est, qd nec aufertur pro priori, nec auferri potest, per ipsus efectus: sic se habet phica predeterminao 1.q. ad amas, que odio auferri, n, potest.

Dico 1.o: existea virtutis per se et immeate

influentis, ita est prerequisitus ut nec divinitus, possit causa actu non existens, actu operari, licet extiterit in instanti anteriori. Ita Nostrates cum aliquos antiquos Thomistas, quos inter, eminet egregius in Orbe literario caput Doctissimus Cabesudo: Probatur primo 1°, ex usitatissimo D. Thomæ, prologuio: Unumquodque operatur secundum quod est in actu: item ex Aristotele, lib. 9°, textu 11 aiente: ea quæ non sunt, quomodo pacto, aut loquentur aut ambulabunt?

Præterea: ex S.[to] Gregorio Thaumaturgo dicente: nisi quis ita insaniat ut id, quod non est, eius quod est causam esse putet. Probatur 2° ratione: tam, non, est supponi, causam in instanti coexistenti, ad suam destructionem, quam non, est supponi, in instanti remoto aut proximo anteriori, ad suam productionem; sed per ipsos, neque instanti remoto, neque proximo anteriori, potest aliquid operari: ergo neque in subsequenti ad suam destructionem.

3°. actio actualis, non minus est modus afixus, virtuti operativæ, quam efectui producto; sed quia est modus afixus efectui nec divinitus potest dari esse efectum, non existente: ergo nec divinitus potest accipere esse, a virtute non existente. Probatur ratione a priori horum omnium est quia operatio actualis est actuale exercitium, actualiter accipiens esse, a virtute operativa: hoc autem intelligi, non potest absque virtute operativa actualiter existente.

Dico 2°: præsentia et aproximatio localis causæ ad passum, est prerequisitus ad producendum naturaliter efectum in extraneo ~~subiecto~~ passo, et a præsentia distante: unde præsentia causæ et passi, neque est prerequisitus ad se ipsum producendum, neque ut causa producat suas passiones. Probatur 1°, quia ut ignis in ligno producat naturaliter ignem, debent ignis et lignum aproximari; sed hæc aproximatio, neque est comitans productionem ignis, neque est ipsa posterior, quia ante quam lignum comburatur ignis aplicetur: ergo requiritur pro priori.

Cætera etiam probatur, quia si præsentia quæ producenda est, esset prerequisitus efectus se haberet ex parte causæ: item, si quando agens producit præsentiam passi ut quando lapidem

movet de uno in alium locum prerequireretur ipsa præsentia passi producenda, efectus se ipsum antecederet: si vero requireretur alia præsentia passi, quam priora, et posteriora secundum naturam, sint in eodem instanti reali, ecce iam existerent simul in illo duæ præsentiæ eiusdem passi, quod est naturaliter impossibile.

Præterea ut entitas producat in se suas passiones verbi gratia ignis in se calorem, non, prerequiritur aproximatio, quia hæc supponit distantiam localem: implicat autem ignis a se ipso localiter distare: notandum tamen est, nos hic, non negare, præsentiam requiri, tum ad productionem ipsius præsentiæ, tum ad productionem passionum in agente, seu solum esse prerequisitum, seu intelligi, pro priori naturæ.

Dico 3°: neque politas causæ, neque politas efectus, sive intrinseca, sive extrinseca est prerequisitus. Probatur: quia politas intrinseca, tum causæ, tum efectus, est ipsa causa, et ipse efectus: causa autem non, est prerequisitus, et efectus nequit prerequiri ad se ipsum: politas autem extrinseca efectus est eius causa, cui ratio prerequisiti, non competit: eadem ratio militat pro polite extrinseca causæ.

Dico 4°: causæ quæ in instanti operationis, influunt in causam immediatam, est prerequisitus ad efectum causæ immediatæ. Probatur: pro priori ad suum efectum precedit causa immediata ut mediate. Probatur pro priori ad suum efectum precedit causa immediata ut meatæ ... sed ita precedere causam immediatam pore existens, et producta ab alia causa; sed ita precedere causam in illum influit in instanti operationis: mediatam, est etiam precedere causam quæ in illum ... ergo.

Dico 5°: carentia impedimenti inaufeibilis per efectum, est prerequisitus ex parte causæ, non vero carentia impedimenti per efectum aufeibilis. Patet 1°, quia nisi aliunde suponatur ablatum quod causa nec potest iungere cum efectu, nec auferre per ipsum, non datur causa prime expedita ad efectum; sed quod requiritur ut causa sit prime expedita ad efectum est prerequisitus: ergo.

Maior probatur, nisi esse, aliunde suponatur ablatum impedimentum compedum quos Deus, nec potest iungere cum cursu nec auferre per ipsum, Deus, non, esset prime expeditus ad currendum.

Patet 2a, q. carentia impedimenti auferibilis oritur ab ipsa efectus positione; quod autem a positione efectus oritur, nequit prærequiri ad efectum.

Subsectio Unica occurritur Argumentis.

Arg. 1o: causa finalis, operatur dum non existit: ergo et aliter causa eficiens. Conf. 1o: dispositiones ad formam ignis v. g. illam causant; sed non coexistunt formæ ignis: ergo. 2o: veritas actus, creatur ab objecto non existente: ergo. 3o: Deus ab æterno est causa, quin ab æterno existat efectus: ergo e converso, poterit efectus existere nunc, quin nunc existat causa. 4o: si quis projiciat lapidem, et statim moriatur, adhuc in lapide datur motus; sed non a projectore existente: ergo.

Ad argumentum distinguo antecedens: operatur physice nego; moraliter subdistinguo; dum non existit physice concedo; dum non existit moraliter nego, causat enim eo modo quo existit. Ad 1am confirmationem 1o, distinguo majorem: illam causant physice nego; moraliter concedo. 2o; data majori, nego minorem; plures esse dispositiones, quæ erant in corrupto manent in genito. Ad 2am distinguo antecedens: ab objecto non existente physice concedo; non existente intentionaliter qua ratione causat nego. Ad 3am, distinguo antecedens: ab æterno est causa operans in actu 2o, quin etc. nego: operans in actu 1o concedo, et nego consequentiam. Ad 4am concessis præmissis, nego consequentiam: ille motus causatur immediate ab impulsu, quem projector impresit in lapidem et quem Deus ut author naturalis conservat, sive projiciens pereat, sive vivus perseveret.

Arg. 2o: Sacramenta novæ legis causant physice gratiam: sed dum ea causant physice non existunt, q. dum ultimus verbum absolutionis v. g. existit, tamen reliqua verba non existunt: ergo. Conf.: existentia est unice conditio ad causandum; sed Deus potest supleere defectum conditionis: ergo potest supleere defectum existentiæ. – Ad argumentum 1o, potest negari major, cum D. Aquino, et aliis tenentibus, sacramenta solum moraliter, causare gratiam, quatenus scilicet, movent Deum ut illam conferat.

2o, admissa majori, distinguo minorem: physice non existunt quoad totum suum esse concedo; quoad inadæquatum suum esse nego, et hoc suadet inclusa probatio: existit quidem physice ultimum verbum, et hoc dum physice existit causat physice gratiam; cætera verba, quæ tunc, solum existunt moraliter, solum causant denominare, et moraliter. Ad confirmationem distinguo majorem: est conditio naturaliter tantum, et moraliter. Ad distinguo majorem 2. concedo, et tres inveniens dicta minus ... prærequisita nego; prærequisita esse concedo, et nego consequentiam.

Arg. 3o, ut agens operetur in passo, sufficit contiguitas utriusque quoad locum, vel non, requiritur penetratio in eodem loco: ergo pariter ut virtus producat efectum, sufficit contiguitas quoad tempus, idest, quod virtus existat in A et efectus in B: in isto: ergo poterit in B dari efectus a causa immediate futura in C: est enim illi contigua. Nego, igitur consequentiam, q. diversitas loci, non tollit, quod causa vere existat in instanti operationis, hoc autem, tollit diversitas instantium, licet, sit contigua.

Arg. 4o q. homo moritur, non est; sed q. moritur operatur; tunc esse mutatur: ergo. Major constat, aliter esse, dum homo moritur esset vivens. Concessa majori, nego minorem, mori esse, non est operari, sed desinere esse, et tunc homo, non mutatur et transit, sed sola materia, quæ de forma viventis transit in cadaveris.

Distinguo item probationem majoris: dum homo moritur esset vivens pro instanti anteriori concedo; esset vivens actu nego: in hac propositione: vivens moritur, committitur distractio, et eius sensus est: qui fuit vivens moritur, sicut in hac: cæcus videt, idest, qui fuit cæcus.

Sectio IV. an Agens posit operari in distans, quin operetur in medium?

Dico statim 1o: non potest naturaliter agens, operari in passum distans quin operetur in medium. Ita communiter contra Scotistas, Probatur: ... quin operetur in medium. Ita colligitur ... sphæra activitatis agentis; sed si posset per ... esse limitata sphæra, activitatis agentis; sed si posset naturaliter agens operari in distans, quin operaretur in medium nullus esset status, terminus sphæræ activitatem limitandi: ergo. Major dubitari non potest: videmus esse, quod ignis si proximus sit comburit, si aliquanto